

3/2021

Bulletin

Pro odbornou
zahradnickou
veřejnost
a zákazníky firmy
Arboeko

Vychází **3x ročně** • Zasílán
zdarma • Náklad **5000 ks**

JAKÝ BYL ROK 2021?

Pomalou se blíží závěr roku 2021. Závěr roku bývá obdobím bilancování, skoro každého při hodnocení uplynulého roku napadne nesčetněkrát skloňované slovo pandemie.

Možná při čtení tohoto bulletinu bude situace zase trochu jiná než v době psaní tohoto vstupu, doba pandemická je dobou turbulentní a mnohé se mění ze dne na den.

Ale zkusme se nejprve zaměřit na „nepandemické“ momenty roku 2021. Vzpomeneme si na ně vůbec, nebo to vše pandemie přebila?

V lednu byl do své funkce uveden nový americký prezident Joe Biden. V červnu zasáhlo jižní Moravu tornádo, jev, který jsme znali jen z dokumentů americké televize. Úžasná byla následná solidarita našeho národa, lidí, firem, všech těch, kteří se zapojili do pomoci. V létě o prázdninách proběhly rok odložené olympijské hry, pro naši zemi velmi úspěšné, ba dokonce nejúspěšnější v historii samostatné republiky. Česká republika získala 11 medailí, z toho 4 zlaté a skončila v přepočtu na 18. místě (z více jak 200 zúčastněných zemí). V říjnu proběhly velmi napínavé parlamentní volby, které se nesly do posledního momentu pro obě vedoucí seskupení v duchu velmi vyrovnaného boje. Jak se vítěz popisuje s vítězstvím, ukáží příští 4 roky. V říjnu byla po 9 letech konečně dokončena rekonstrukce dálnice D1. Pro-

běhlo samozřejmě mnoho dalších událostí, žel vše bylo ve stínu pokračující covidové pandemie. A tak skoro vše, co se událo, bylo s určitými limity nebo naopak nařizenými.

Přestože jsme si během pandemie všichni zažili neradostné chvíle, kdy jsme měli nemocné členy domácnosti, nemocné kolegy, nebo jsme dokonce znali ty, pro které byl covid fatální, tak i v tom všem špatném se dalo najít i něco trochu pozitivního. Pozitivní přínos vidím právě pro zahradnický obor. Když se nemohlo takřka vůbec nic, většina volnočasových aktivit nebyla povolena, zahradníci mohli fungovat, lidé mohli aktivně relaxovat na svých zahradách a alespoň touto formou trávit svůj volný čas. A tak se domnívám, že pandemie zahradnickému oboru, který vždy býval na chvostu hierarchie potřeb člověka, tak trochu nechtěně pomohla. A je jedno, zda zahradníkem byl květinář, zelinář, ovocnář, školkař či zahradní realizátor nebo zahradnické centrum. Práce všech těchto zahradnických oborů byla v pandemii vítaná a potřebná. Věřím, že zahradnický obor mnoha lidem v těžké době udělal alespoň trochu radost.

Kdybych citoval mého oblíbeného Karla Čapka, tak se během pandemie v mnoha rodinách pravděpodobně odehrávalo to, co Karel Čapek popisuje ve své knize Zahradníkův rok: *Je potřeba jistě zralosti, řekl bych, jistého věku paternity, aby se člověk mohl stát zahradníkem amatérem. Mimo to je třeba, aby měl svou zahrádku. Obvykle si ji nechá udělat od zahradníka z povolání a myslí si, že se na ni bude chodit po své práci dívat a radovat se z květin a naslouchat šveholení ptáčků. Jednoho dne se mu stane, že sám vlastní rukou zasadí jednu kytičku; mně se to stalo s netřeskem. Při tom mu nějakou*

zaděrou či jak vnikne do těla trochu půdy a způsobí jakousi otravu nebo zánět; zkrátka z člověka se stane zanicený zahradník.

A tak jsem se setkal s několika případy, kdy manažeři, technicky zaměřeni lidé, za běžných okolností nemající příliš velké pochopení pro zahradnické práce na svých zahradách, které obvykle přenechávali k opečovávaní svým manželkám nebo externím firmám, se během pandemie pomalu dostávali i do této činnosti. Zahrada pro ně přestala být něčím, co je tak trochu obtěžuje, a mají ji jen proto, aby se neřeklo a že prostě k tomu domu tak nějak patří. Bylo to někdy úžasné pozorovat tuto osobností proměnu těchto pánů manažerů, kteří se dokázali odklonit od svých technokratických přístupů.

Byl bych velmi rád, aby ta „virová potvora“ co nejdříve zmizela, abychom se na sebe nemuseli dívat s obličejí zakrytými rouškami a respirátory. Abychom opět mohli svobodně fungovat a dělat to, co nás baví.

Co říci závěrem? Všem našim zákazníkům a dodavatelům děkuji za spolupráci ve velmi složitém a nelehkém roce 2021. Velmi chci poděkovat týmu společnosti Arboeko, který se někdy až na hranici svých možností snažil, abyste vy, naši zákazníci, mohli včas obdržet své objednávky rostlin. Přeji nám všem pevné zdraví a dobrou náladu i v roce 2022.

Pavel Kafka,
jednatel společnosti

NOVÉ STROJE PRO EKOLOGICKÉ HOSPODAŘENÍ

Před více než dvěma lety jsme se ve smřezických školkách rozhodli postupně přejít k šetrnějšímu způsobu obhospodařování. Našími hlavními cíli bylo a je zlepšení hospodaření s půdou a vodou, podpora přírodních procesů při regulaci škůdců a radikální snížení objemu používaných pesticidů. Nejvýrazněji se změna taktiky projevila v boji s plevelem, kdy jsme se přiklonili zejména k mechanickým způsobům jeho tlumení a snažili se významně omezit užití herbicidů.

Že k dosažení stanovených met vedoucí cestou trnitě, nám bylo jasné. Proto jsme již od počátku uvažovali o nové mechanizaci, která by nám cestu za přírodě bližší produkcí pomohla alespoň trochu ulehčit.

V posledních dobách se snažíme meziřadí, dříve obhospodařovaná tzv. černým úhorem, ozeleňovat druhově bohatými směsmi rostlin, jejichž pozitivní efekty jsme již zmiňovali v minulosti. Abychom zabránili nežádoucím rozrůstání těchto bylinných směsí do řádku stromů, je neustále nutné pod stromy kypřit a udržovat úzkou zónu bez vegetačního pokryvu - tzv. příkmený pás. V tom nám zdárně napomáhá traktorem nesený rám Clemens s nožovými výkvnými sekcemi Radius SL. Velmi jednoduše řečeno, příkmený pás je neustále kypřen noži, které se pomocí citlivých čidel, tzv. hmatačů, dokážou elegantně vyhýbat pevným překážkám, v našem případě kmínkům stromů. Jakmile nůž mine pevnou překážku, vrátí se zpět do pracovní polohy a kypří prostor pod stromy, dokud hmatač nenarazí na další strom v řádku.

Na dříve nedostupné vnitřky dvouřádků ve výsadbě soliterních konifer dnes jednoduše „dosáhneme“ pomocí portálového traktoru značky Jutek. Tento dánský výrobce se již léta specializuje na výrobu mechanizace pro plantáže vánočních stromků. Bizarní konstrukce tohoto stroje, která budí pozornost svou atypičností, je přímo stvořená pro tlumení plevelu v dříve nedostupné vnitřní

části dvouřádku. Traktor lze opatřit řadou rozličných adaptérů. My pro boj s plevelem používáme celkem tři - rotační brány, radičkový kultivátor a speciální modul s hvězdicovitými kultivátory, tzv. rollhacks a prstovými plečkami. Všechny pracovní nástroje i traktor samotný jsou zakrytovány a kapotovány, aby se při průjezdu minimalizovalo riziko poškození pěstovaných stromů. Díky výše popsaným adaptérům si hravě poradíme jak s klíčovými, tak i silně rozbujelým plevelem.

Co říci závěrem? Když se dříve řeklo hodnotící sousloví „pěkná školka“, většinou se takto pochvalně hovořilo o výsadbě, kde kromě stromků na trvale obnažené půdě nerostlo ani stéblo trávy. Tato sterilita čistoty však bývalo většinou dosahováno pomocí opakovaně aplikace různých druhů herbicidů. O skrytých vlivech těchto látek na pěstované stromy a jejich dopadech na životní prostředí se bohužel dozvídáme až v poslední době. A tak doufáme, že mechanické způsoby tlumení plevelu, byť pracnější, než ty chemické, tyto negativní vlivy pomohou zvrátit a podpoří naše snažení o přírodě bližší stromovou produkci. Zároveň věříme, že naše školky budou i nadále „pěkné“, ač se v nich nějaký ten plevel občas vyskytne :)

Martin Prokeš

TOP 5 Z NEJPRODÁVANĚJŠÍHO SORTIMENTU ARBOEKA

5 nejprodávanejších alejových stromů 3x přesazovaných

Sortiment ARBOEKA je široký. Letos bylo ze školek vyexpedováno 448 položek různých druhů a kultivarů

1. *Tilia cordata*
2. *Acer campestre*
3. *Quercus robur*
4. *Acer platanoides*
5. *Prunus s. Kanzan*

Z uvedeného sortimentu pěti nejžádanějších stromů je pouze *Acer campestre* dostatečně odolný vůči nastupujícím změnám klimatu.

5 neprodávanejších mladých alejových stromů 2x přesazovaných

Tento sortiment se používá zejména pro výsadby v krajině. V letošním roce bylo vyexpedováno 246 položek různých druhů a kultivarů

1. *Tilia cordata*
2. *Acer platanoides*
3. *Quercus robur*
4. *Tilia platyphyllos*
5. *Acer pseudoplatanus*

5 druhů neprodávanejších ovoce a keřů 1474 druhů a kultivarů

tolik položek má sortiment rostlin pěstovaných v kontejnerech určených zejména do zahrad a maloobchodních prodejen.

Ovoce

1. *Vacc. corymb.*
2. *Rybíz*
3. *Angrešt*
4. *Rubus idaeus*
5. *Vitis vinifera*

Keře

1. *Prunus laurocerasus*
2. *Azala japonica*
3. *Buddleja Davidi*
4. *Carpinus betulus*
5. *Weigela florida*

BOUŘLIVÝ ROK 2021

Co napsat o roku 2021? Především to, že se jednalo o rok, kdy v zásadě neplatily pravidla a zvyklosti, z kterých jsme vycházeli v předešlých letech. Každý se snažil rychle přizpůsobit měnícím se cenovým hladinám materiálu, a to nejen školkařského. Standardem se stalo celkové omezení dostupnosti materiálů a delší čekací doby napříč všemi obory. Velmi zřetelně jsem toto v letošním roce slyšel od našich zákazníků.

Avšak plánování výsadby, obzvláště veřejné zeleně, je běh na delší dobu. Práce před samotnou výsadbou zabere často měsíce a výsadba zeleně je až poslední třešničkou na dokončeném projektu. Během té doby byly cenové rozpočty tytam. Přesto jsme se snažili zajistit našim zákazníkům standardní služby, na které jsou u Arboeka zvyklí. Doufám, že se nám to podařilo. Přeji všem klidnější rok 2022.

Adam Coufal

TRENDY

POZNAMENEJTE SI DO SVÝCH DIÁŘŮ:

TRENDY 2022 Arboeko, Obříství, 23. 6. 2022.

Vážení kolegové, po ročním odkladu a nutném přesunu termínu z ledna na červen Vám s radostí sdělujeme, že oblíbený odborný seminář je naplánován na červen roku 2022. Opět připravujeme odborné workshopy, exkurze i přednášky, dávající náš obor do širších souvislostí. Můžete se těšit na mimořádné setkání kolegů s nabitým programem, součástí bude i vynikající catering. Registrace na seminář bude spuštěna během května 2022. Těšíme se na Vás.

JE MI LÍTO. TENTO
PODNIK JE URČEN
PRO JISTOU SORTU...

„EVROPA V OBŘÍSTVÍ 2022“ ON-LINE 11.–18. 1. 2022

18. ročník kontraktační výstavy pro zahradnická centra

Evropa v Obříství je naší tradiční a každoroční akcí pro zákazníky z řad zahradnických center. Vzhledem k nepříznivému epidemiologickému vývoji a opatřeními proti šíření nemoci Covid-19 jsme nuceni uspořádat tuto výstavu již druhým rokem pouze na adrese našeho e-shopu www.eshop.arboeko.com.

V letošním roce jsme si vyzkoušeli, že to umíme i on-line způsobem a pro Vás, naše zákazníky, by to nemělo představovat žádnou zásadní komplikaci. Připravíme pro

Vás podobnou nabídku rostlin jako v předchozích letech, přehledně seřazenou ve známém prostředí našeho e-shopu. Všechny nabízené položky budou mít aktuální fotografie, nebudou chybět akční ceny, množstevní bonusy a další výstavní benefity.

Jsmo si jisti, že i v nelehkých podmínkách zvládneme tuto akci i následnou expedici rostlin k Vaší plné spokojenosti, a těšíme se, až budeme moci uspořádat „Evropu v Obříství“ normálním způsobem, na který jsme byli dlouhé roky zvyklí!

Martin Procházka

ROK 2021 A ŽEBŘÍČEK NEJŽÁDANĚJŠÍCH DŘEVIN

Při plánování sortimentu stromů nereflktujeme nastupující změny klimatu, a to může být v budoucnu problémem.

I letošní v mnoha ohledech atypický rok má svůj trendy sortiment i nejžádanější položky.

Vysazovaný sortiment a skladba dřevin na stanovišti má obrovský vliv na fungování zeleně. Podle mého názoru je tento vliv mnohem větší než například volba stavebního materiálu při budování staveb. Proto si zde dovoluji předložit komentář k letošnímu žebříčku:

ALEJOVÉ STROMY 3X PŘESAZOVANÉ / VELIKOST OD 12–14 DO 18–20 /

Používají se nejvíce pro výsadbu v intravilánu a částečně jako doprovodná zeleň u komunikací v extravilánu.

Pokud lze říci o vysazovaném sortimentu v roce 2020 něco obecného, pak je rok 2021 ve střední Evropě jednoznačným potvrzením celoevropského trendu preference domácích dřevin a jejich kultivarů. Přitom domácí sortiment přinejmenším alespoň u některých významných položek / např. *Tilia cordata* / rozhodně není vhodnou volbou vzhledem ke nastupujícím změnám klimatu. Zdá se, že nám při plánování výsadeb stromů uniká skutečnost, že by dnes vysazované stromy měly úspěšně růst ještě za 50 či 100 let. Samozřejmě nevíme, jak přesně budou změny klimatu vypadat, víme jen, že nastanou. Známe však trendy. Proto je nanejvýš vhodné, aby zahradní architekti a správci zeleně dbali na vysazování co nejširšího sortimentního spektra. Natvrdo řečeno, čím pestřejší koláč sortimentu, tím je větší naděje, že nastalé změny některé druhy a kultivary úspěšně přežijí. Přitom úspěšně přežít znamená, že stromy budou splňovat všechny funkce, které od nich v intravilánu potřebujeme, tedy nebudou jen přežít a skomírat, např. od poloviny srpna bez funkční listové plochy.

ALEJOVÉ STROMY 2X PŘESAZOVANÉ / VELIKOST OD 6–8 DO 10–12 /

Tyto stromy se používají k výsadbám v extravilánu zejména při kultivaci krajiny.

Nejžádanější sortiment prakticky kopíruje předešlou skupinu. V případě výsadeb do krajiny lze považovat žádaný sortiment za logický a správný. Podmínky v krajině nejsou tak extrémní jako v intravilánu, nicméně i zde je potřebné zahájit odbornou diskusi nad sortimentem, neboť je velmi reálné riziko, že během 10–15 let se podmínky změní natolik, že stávající výsadby přestanou prosperovat. Bude tedy potřebné mít po ruce co nejlepší řešení a také mít napěstovaný ten správný sortiment. Neboť jak známo, sortiment se pěstuje řadu let, než je vysazen na konečné stanoviště.

ROSTLINY DO ZAHRAD

Zatímco veřejná zeleň je konzervativní a na výzvy reaguje velmi pozvolna, soukromí spotřebitelé reagují okamžitě. Tedy v zahradnickém pojetí z roku na rok. V tomto segmentu jsou viditelné dva základní trendy.

1. Dominance ovoce. To je stále rostoucí trend již řadu let. Má nohu zajímavých celospolečenských příčin, které je zajímavé rozebírat, ale žel přesahují možnosti tohoto článku. V každém případě jde o trend pozitivně obohacující biodiverzitu našich zahrad a vracející naši civilizaci alespoň trochu k poznání, že jídlo musí někde vyrůst, že nevzniká ve fabrice a to není vůbec špatné.

2. Keře, které nejsou jen krásné. Stále více se u koncových spotřebitelů prosazují rostliny, které se nejen líbí, jsou atraktivní na pohled, ale trendy jsou rostliny, které mají něco navíc, např. jsou prospěšné okolní přírodě – potrava pro hmyz, motýly, nebo jsou jejich květy, či plody léčivé atp. A to je opět pozitivní trend. Lidé stále více vnímají svou zahradu jako ekosystém navazující na okolí. Stále více považují za bohatství čmeláky či motýly na zahradě než jen super anglický trávnik a tuje.

Bud'me rádi za tento trend.

Stanislav Flek

CO SE DĚLO V NAŠICH ŠKOLKÁCH

Foto z KM – expedice krátkověk

Řez v základišti – příprava mladých stromů pro sázení

Sázení mladých ovocných stromů

Pohled strojníka při kopání prostokořenných stromů

SLOVENSKÉ OKIENKO

Vážení obchodní partneři, d'akujem za spoluprácu v tomto roku. Prajem vám pohodové vianočné sviatky a pevné zdravie v novom roku.

Ondrej Hanko

SORTIMENT OKRASNÝCH JABLONÍ, KTERÉ RADĚJI NEVYSAZOVAT

V minulém čísle jsem vám představil osvědčený a pěstovaný sortiment okrasných jablek.

Kultivarů okrasných jablek existuje velmi mnoho. Jsou odrůdy, které se v minulosti ve školkách pěstovaly a stále přetrvávají v podvědomí zahrádníků. V současné době jsou ale překonané nebo je potřeba při jejich výsadbě zohlednit specifické vlastnosti. Je to zejména proto, že řada známých odrůd je náchylná na houbové choroby nebo se projevují fyziologické poruchy či mají jiné negativní vlastnosti.

Malus 'Eleyi' je okrasnou jabloní s nepravidelnou ploše kulovitou korunou. Listy raší purpurově zbarvené, během postupující vegetace se barva mění na bronzovou, případně tmavě zelenou. Kvete vínově červenými květy. Na podzim jsou nápadně červené až fialově zbarvené plody. Kultivar je velmi náchylný na strupovitost, díky které mohou listy předčasně opadávat.

Malus 'Gorgeous' roste vzpřímeně. Díky množství větších plodů se větve značně sklánějí. Kvete typickým jabloňovým květem. Plody jsou oranžovočervené. Listy mají zelené zbarvení. Hlavní nevýhodou kultivaru je změna konzistence plodů po přemrznutí. Plody velmi změkknou, opadávají a po dopadu se mění na kaši.

Malus 'John Downii' je velmi známým kultivarem. Roste bujně, kvete množstvím bíle zbarvených květů. Z nich se vyvinou větší vejčité oranžovo-

červené plody. Plody dozrávají v letním období a brzo začínají opadávat. Sorta je velmi náchylná na houbové choroby, díky kterým předčasně opadávají listy.

Malus 'Liset' se vyznačuje barevnou změnou listů. Purpurová barva mladých rašících listů se mění postupně na tmavě zelenou. Kvete fialovorůžovými květy. Plody má drobné, zbarvené tmavě fialově. Kultivar je náchylný na strupovitost a mladé výhony mohou být napadeny padlím. Někdy se mohou na kmeni objevit praskliny.

Malus 'Profusion' se vyznačuje hustě větvenou korunou. Listy raší tmavou červenohnědou barvou, později zezelenají s hnědým odstínem a na podzim jsou hnědočervené. Vykvétá fialovočervenými květy. Plody má menší, purpurově zbarvené. Kultivar je náchylný na strupovitost listů.

Malus 'Red Obelisk' má v mládí užší vzpřímeně rostoucí korunu. Listy raší purpurově zbarvenými listy, později se barva mění na tmavě zelenou. Kvete růžovými květy. Plody má větší, tmavě červené. Není náchylný na houbové choroby. V podvědomí je zařazen jako strom s užší korunou. Díky velkému množství větších plodů dochází poměrně brzy k otevření koruny a sklánění větví.

Malus 'Red Jade' je kultivar jabloně s převislým tvarem koruny. Listy má zelené. Kvete bílorůžovými až bílými květy. Na podzim vynikají svítivé

červené drobné plody. Není příliš náchylný na houbové choroby. Při výsadbě je třeba zohlednit skutečnost, že plody po dozrání velmi měknou a po opadu mají kašovitou konzistenci. Proto jsou pro výsadbu vhodnější štěpování na nižší výšky.

Malus baccata 'Street Parade' má v mladším věku vzpřímenou kompaktně rostoucí korunu. Sorta je slabě rostoucí, při naštěpování na semenáč silně podráží z kořenů. Kvete bílými květy. Plody vytváří malé, tmavě červené barvy. Není příliš náchylný na houbové choroby. Nevýhodou kultivaru je kromě slabého růstu vyžadujícího velmi dobré stanovištní podmínky také rozklesávání větví.

Zkušenosti vycházejí ze sledování stromů jak ve školce, tak i na trvalém stanovišti. Některé poznatky byly konzultovány a potvrzeny i zahraničními školkaři a zahrádníky.

V souladu s tradicí v naší školce i u okrasných jablek vybíráme a zkoušíme nové kultivary. Potvrdí-li svoje kvality, zůstanou zařazené v sortimentu, nebo budou vyřazeny. Nové poznatky o nich se zveřejní.

Zdeněk Málek

Malus 'Eleyi'

Malus 'John Downii'

Malus 'Liset'

Malus 'Profusion'

Malus 'Red Obelisk'

Malus 'Red Jade'

Malus baccata 'Street Parade'

Pokud si **nepřejete** zasílat Arboeko bulletin, prosíme o zaslání informace na: bulletin@arboeko.com, a do předmětu napište: **NEPOSÍLAT**

